

Oppsummering av innspill fra samiske interesser og protokoller

Sametinget mener at ivaretagelse av det samiske naturgrunnlaget må bli en del av verneformålet. Videre mener **Sametinget** at aktivitetene som er nevnt under må komme inn under generelle unntak i verneforskriften:

1. Generelt unntak for bruk av beltekjøretøy på snødekt mark i forbindelse med utøvelse av reindrift
2. Generelt unntak for skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji/tradisjonell samisk husflid
3. Generelt unntak for reindriftas nødvendige uttak for brensel og for vedlikehold av lovlige oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr.

Statsforvalteren påpeker at det samiske naturgrunnlaget er nevnt som en del av verneformålet i alle forskriftene med følgende formulering: «Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget».

Punkt 1 og 2 er det direkte unntak for i begge forskriftene. Se henholdsvis § 6 c) og § 4 i) i verneforskriftene som er foreslått i verneplanen.

Punkt 3: Uttak av ved til brensel og for vedlikehold av reingjerder er tiltak som er søknadspliktig i de aktuelle verneforskriftene, se paragraf 7 j), se verneplanen.

Sametinget ønsker at det skal kunne gis flerårige dispensasjonstillatelser for terrengkjøretøy på barmark og helikopter ved utøvelse av reindrift.

Statsforvalteren påpeker at i henhold til forskriftene kan det gis flerårige dispensasjoner som koordineres med og tas inn i distriktsplan i henhold til reindriftsloven.

Sametinget ønsker bestemmelser om at samiske interesser skal ivaretas ved etablering av forvaltningsordninger.

Statsforvalteren kommentar: *Vi ønsker å opprette et godt samarbeid med reinbeitedistriktene i de foreslåtte verneområdene slik at samiske interesser blir godt ivarettatt i verneområdeforvaltningen.*

Sametinget ber om at Statsforvalteren avklarer med berørte reinbeitedistrikt og evt. andre berørte samiske interesseorganisasjoner om behovet for konsultasjoner (jf. LO-KONVENSJONEN NR. 169 artikkel 6). De registrerer at Røssåga/ Toven reinbeitedistrikt også er berørt av andre skogsvernsprosesser som er i en begynnelsefase nå, jfr. Statsforvalterens brev av 28.4.2020 om *Oppstart av verneplanarbeid for frivillig vern av skog i Rana og Hemnes kommuner*, ref 2020/379. **Sametinget** mener at alle disse pågående sakene, innenfor distriktet, bør ses i sammenheng, og at Statsforvalteren derfor bør legge til rette for at alle sakene presenteres, og omhandles på de samme møtene mellom Statsforvalteren og den berørte reindrifta i Røssåga/ Toven.

Statsforvalteren har hatt konsultasjoner/befaringer med de fire berørte reinbeitedistriktene Røssåga/Toven, Byrkje, Jillen-Njaarke og Voengelh Njaarke. Vi vil avklare behovet for videre konsultasjoner med berørte reinbeitedistrikt og eventuelle andre berørte samiske interesseorganisasjoner. I de videre konsultasjonene med Røssåga/Toven reinbeitedistrikt vil Statsforvalteren legge til rette for at også områder som er i prosess med frivillig vern vil bli presentert og omhandlet.

Byrkje-, Røssåga/Toven- og Voengelh Njaarke reinbeitedistrikt påpeker at de ikke er negative til vern, men mener det er vanskelig å forholde seg til søknadsplikten for barmarkskjøring. De kan ikke på forhånd vite hvor reinen går, og hvor de er nødt til å kjøre. **Jillen Njaarke reinbeitedistrikter** er enig i at det er vanskelig å forholde seg til søknadsplikt for barmarkskjøring. Det samme gjelder rydding av flyttleier. **Voengelh Njaarke reinbeitedistrikt** påpeker at det noen steder er behov for rydding med motorsag for å flytte reinflokkene. Det er hovedsakelig snakk om uttynning av småvegetasjon og rydding av nedfallstrær som sperrer veien. Optimalt bør det være en passasje på 5-10 m mellom trærne for at reinen lett skal komme fram. Det er vanskelig å forutsi hvor de er nødt til å kjøre og hvor det trengs å ryddes for å komme fram.

Statsforvalteren kan ikke utarbeide forslag til forskrifter som fritar reindrift fra søknadsplikten for barmarkskjøring, men vi kan behandle distriktplanen som en søknad dersom det er definert hvor reindriften har behov for å kjøre eller i hvilke situasjoner det er nødvendig å kjøre. Vi kan gi flerårige dispensasjoner. Når det gjelder rydding av flyttleier inne i reservatet påpeker **Statsforvalteren** at det er vanlig i verneforskriften å henvise til forvaltningsplan, og at rydding av vegetasjon ikke er søknadspliktig dersom man har definert flyttleiene på kart i forvaltningsplanen. Den vanlige formuleringen i verneforskriften er:

§ 4. Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig rydding og annet vedlikehold av eksisterende flyttleie og kjøretrase i reindriften, vist på kart i forvaltningsplan

Jillen Njaarke reinbeitedistrikt ønsker en gjennomgang av foreslåtte verneforskrifter i fellesskap. De ønsker i tillegg en felles befaringsnotat sammen med Statsforvalteren, slik at man kan se på verneområdene og eventuelle kjørespor i terrenget for å sammenligne ulike oppfatninger av hva som er «skade» og ikke.

Statsforvalteren har hatt befaringsnotat med alle de berørte reinbeitedistriktene. Befaringsnotat fra hver befaringsnotat legges ved verneplanen.

Jillen Njaarke reinbeitedistrikt ønsker de at reindriften skal være godt representert i referansegruppa, og helst én representant fra hvert distrikt. Dette fordi hvert reinbeitedistrikt kjenner sitt område best.

Statsforvalteren mener at egne befaringsnotat/konsultasjoner med hvert reinbeitedistrikt, har vært en bedre løsning.

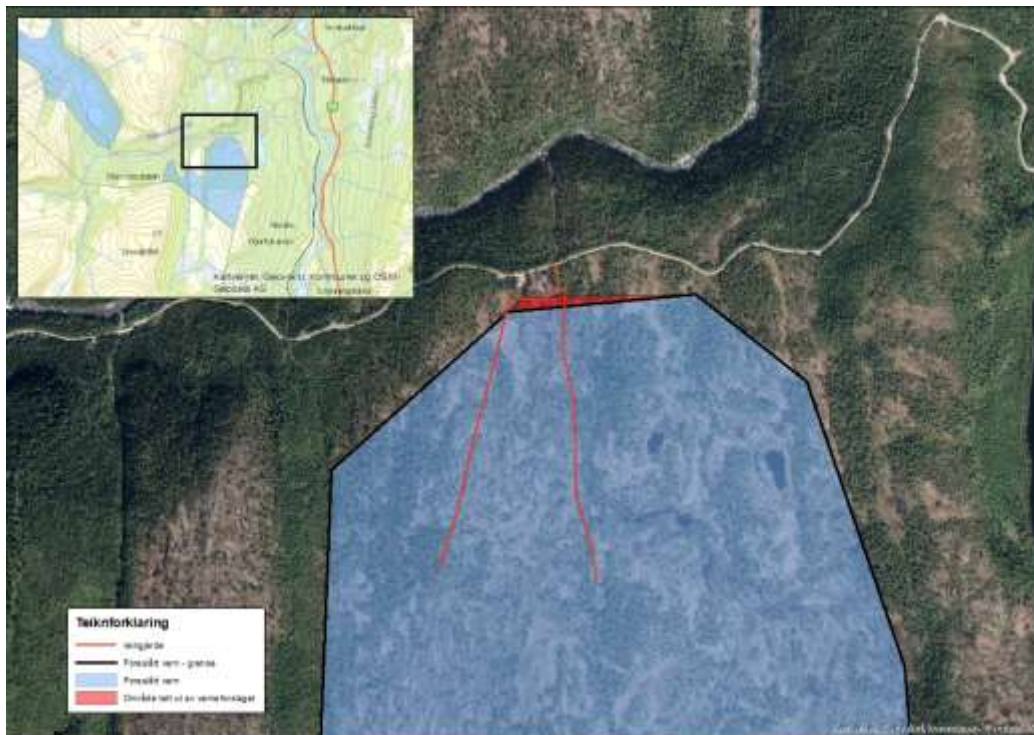
Byrkje reinbeitedistrikt har mye helårsaktivitet i Skarmodalen, ettersom det er gode beiteområder i området. Med den foreslåtte utvidelsen av Skarmodalen NR, i tillegg til det eksisterende Indre Pantdalen NR, vil det bli vanskeligere å utøve driften i dette området. **Byrkje reinbeitedistrikt** har en foringsplass, der det forekommer sporadisk foring, ved den foreslåtte utvidelsen av Auster-Vefsna naturreservat. **Jillen Njaarke reinbeitedistrikt** påpeker at Danielåsen er et viktig område for høstbeite. Det er mye aktivitet her. Område Olaåsen har også vært mye brukt tidligere.

Statsforvalteren har vært på befaring med Byrkje reinbeitedistrikt i Skardmodalen og utvidelsen av Austervefsna for å se på deres bruk av dette området. Med Jillen Njaarke har vi diskutert bruken av de forskjellige områdene på møte, og vært på befaring i Holmvassdalen.

Jillen Njaarke reinbeitedistrikt opplyser om at ved Stavvassdalen er det et område ved elva som ofte blir brukt som samlingspunkt. Her er det et samlingsgjerde innenfor et av de foreslåtte områdene. **Reinbeitedistriktet** opplyser også om at det er et samlingsgjerde for rein ved Stilleelva innenfor utvidelsen av Holmvassdalen naturreservat.

Statsforvalteren har gjort en små grenseendringer i disse to områdene for å få samlegjerdene utenfor områdene som er foreslått for vern. Disse områdene er befart i felt sammen med reinbeitedistriktet. Kartene nedenfor viser grenseendringene.

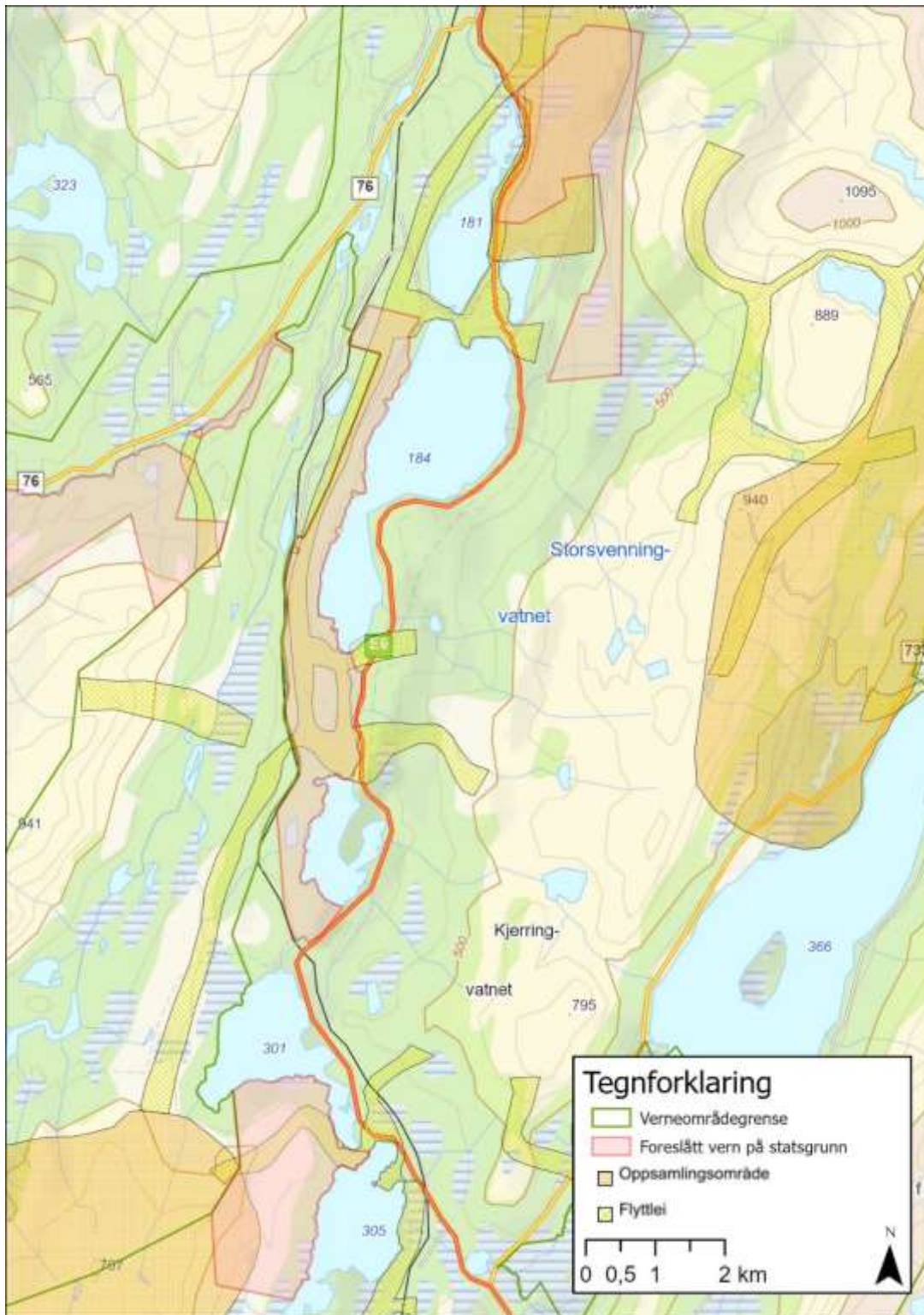
Grenseendring i Stavvassdalen. Selve samlegjerdet er nå utenfor forslaget til vern, men ikke gjerdene som fører til samlegjerdet.

Grenseendring ved Stilleelva.

Voengelh Njaarke reinbeitedistrikt opplyser om at de østlige områdene som er foreslått vernet i tilknytning til Holmvassdalen, samt Breiskardet, er områder hvor reinbeitedistriktet har mye aktivitet. I disse områdene er det mange flyttleier, og reinen flyttes mellom sommerbeiter på Kappfjellet og i Holmvassdalen. Her har de behov for bruk av ATV og tohjuling under flyttingen. Spesielt er det behov for barmarkskjøring i området som er foreslått vernet på vestsiden av Storsvenningsvatnet og Kjerringvatnet. Kartet under viser én flyttlei nord for Storsvenningsvatnet, to flyttleier mellom Storsvenningsvatnet og Kjerringvatnet, og én flyttlei mellom Sefrivatnet og Litl-Majavatn. Sistnevnte er viktig for å få en kort passasje for reinen fra dalen og opp på fjellet.

Statsforvalteren har vært på befaring med reinbeitedistriktet i dette området. Vi har gjort noen justeringer i verneforskrifta som kommer fram i befaringsnotatet (vedlegg 3 til verneplanen). Statsforvalteren viser ellers til tidligere kommentarer på motorferdsel når det gjelder begrensninger for reindrifta.

Jillen Njaarke reinbeitedistrikt påpeker at ved Grytåvatnet er det forslag til avbøtende tiltak for å opprettholde flyttlei i forbindelse med vindmølleparken på Øyfjellet. Forslaget

er å etablere en alternativ trasé ved å sprengje i fjell, innenfor det foreslåtte verneområdet Grytåvatnet. Dette kommer frem i rapporten *Inngrepskartlegging og reindriftsfaglig utredning* (Protect Sapmi).

Statsforvalteren gjør ingen grenseendring i det foreslåtte vernet ved Grytåvatnet på det nåværende tidspunkt. Statsforvalteren har vært på befaring med reinbeitedistriktet for å se på området. Eventuelle endringer i forskriften gjøres etter høringa.

Røssåga/Toven reinbeitedistrikt ønsker at deres rettigheter i eksisterende verneområder også skal gjelde i de foreslåtte utvidelsene (eks. Simaklubben).

Statsforvalterens kommentar: Rettigheter reindrifta har i eksisterende verneområder, for eksempel Simaklubben naturreservat, blir videreført ved en utvidelse av dette reservatet. Vi tar utgangspunkt i den eksisterende forskriften og oppdaterer denne etter den nyeste malen for verneforskrifter fra Miljødirektoratet.

Røssåga/Toven reinbeitedistrikt mener at det vil være behov for et gjerde innenfor den foreslåtte utvidelsen av Simaklubben naturreservat. De ønsker unntak fra forskriften for dette.

Statsforvalterens kommentar: Vi har vært på befaring med Røssåga/Toven og merket av i kartet hvor dette gjerdet er planlagt. Det er lagt inn direkte unntak for å sette opp dette gjerdet i samsvar med vernekartet.

Protokoll – Konsultasjon mellom Statsforvalteren og Byrkjje reinbeitedistrikt angående verneforslag for skog på statsgrunn - 03.06.2021

Tilstede

Byrkjje reinbeitedistrikt: Tor Enok

Statsforvalteren i Nordland: Ragnhild Mjaaseth og Ole Martin Nuven

Generelle saker

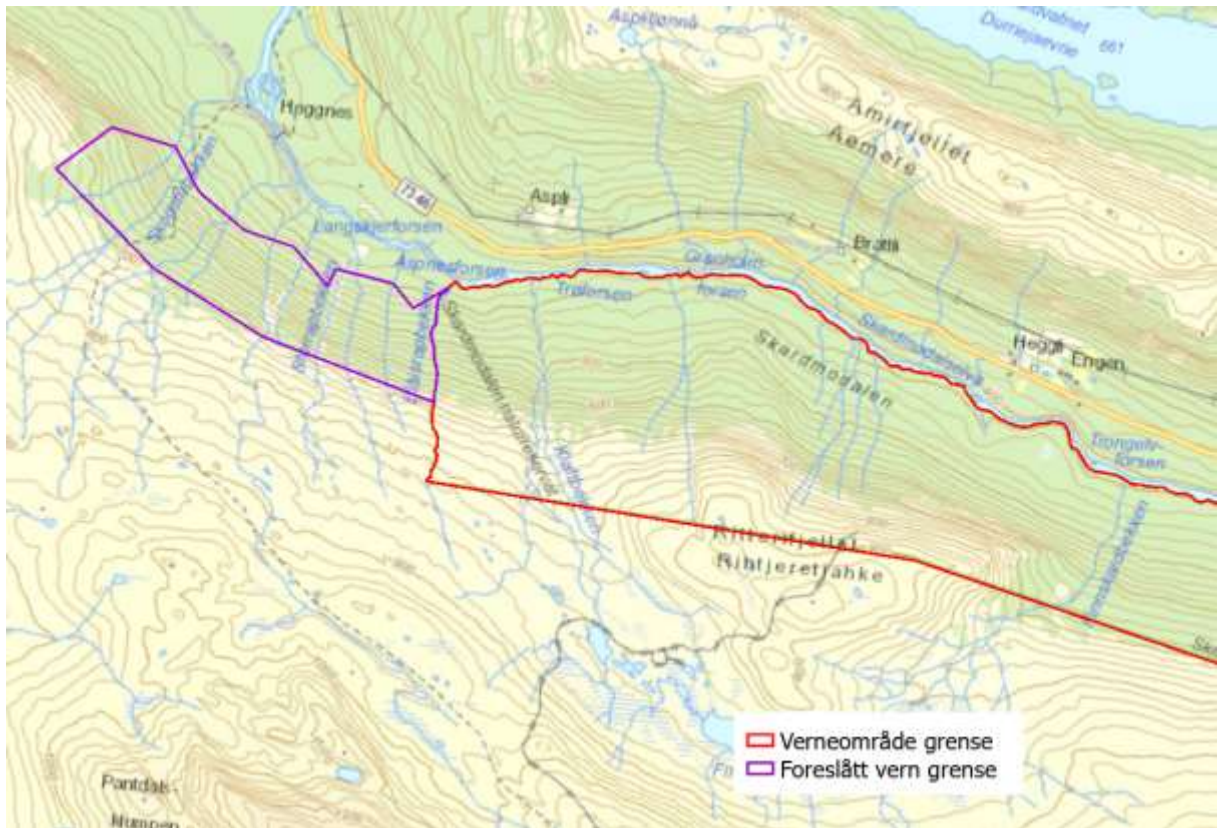
Byrkjje reinbeitedistrikt er i utgangspunktet ikke imot vern, men synes det er vanskelig å forholde seg til begrensningene som vernet medfører. Det foreslåtte skogvernet vil vanskeliggjøre deres drift ettersom mye av aktiviteten til reindrifta i stor grad baseres på dispensasjon fra verneforskriften. Hovedsakelig gjelder dette begrensningene for barmarkskjøring med motorsykkel og ATV innenfor de foreslåtte verneområdene. Reinbeitedistriktet prøver å langt det lar seg gjøre å være restriktive med barmarkskjøring, og tar ofte diskusjoner om det er nødvendig å benytte motorisert ferdsel i driften. De mener at deres aktivitet i verneområdene ikke er i konflikt med intensjonen med vernet.

Videre opplyste reinbeitedistriktet om at distriktsplanen og arealbrukskartet (reindriftskart) snart skal oppdateres.

Spesifikt for de ulike områdene

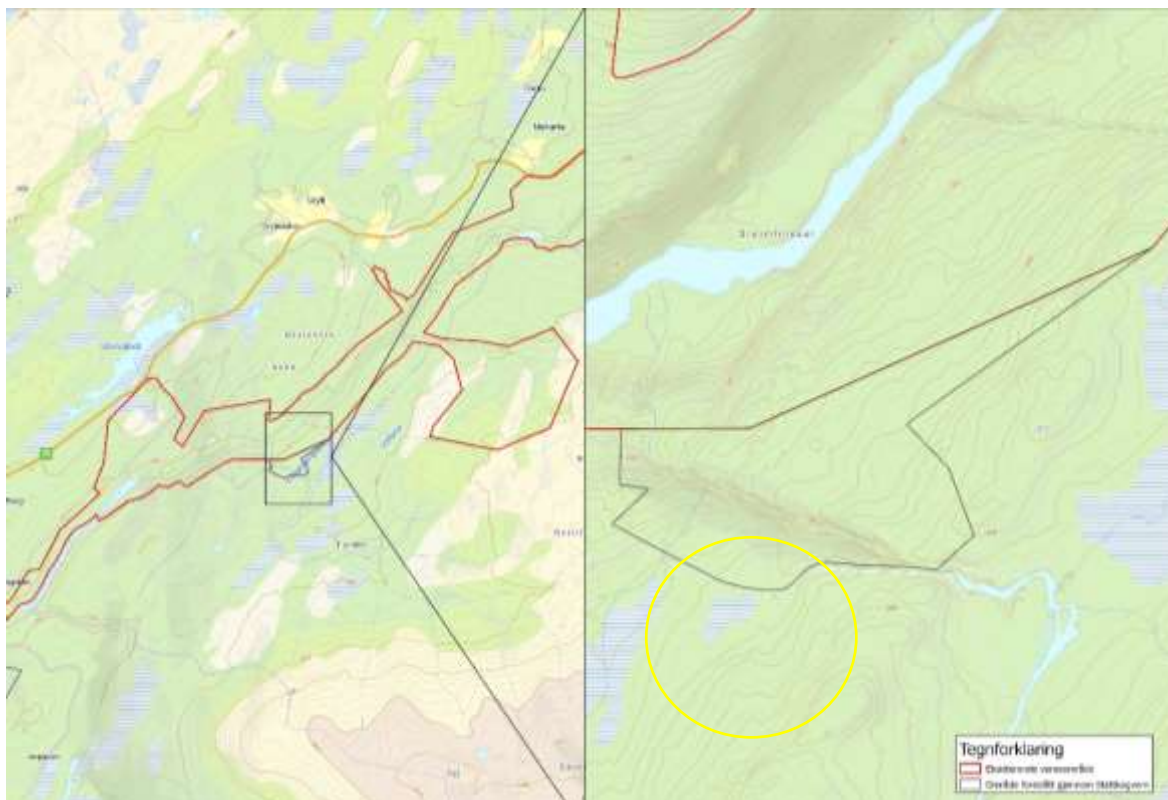
Skardmodalen: Dette er et område hvor reinbeitedistriktet har mye aktivitet i forbindelse med flytting av rein. Under flytting beveger reinen seg langs fjellryggen i sør, og de kjører derfor en del med motorsykkel i overkant av skoggrensa for å gjete flokken. Reinbeitedistriktet opplyste om at det av og til er nødvendig å kjøre ned i skogen for å hente rein som trekker ned i skogen. De følger da som regel ryggene som går nedover i dalen der det er tørrest. Det ble ikke observert kjørespor verken på ryggene eller nede i søkkene under befaringen i det foreslåtte verneområdet.

I Skardmodalen brukes det også av og til helikopter i forbindelse med flytting, og dette er noe reinbeitedistriktet har behov for å fortsette med.

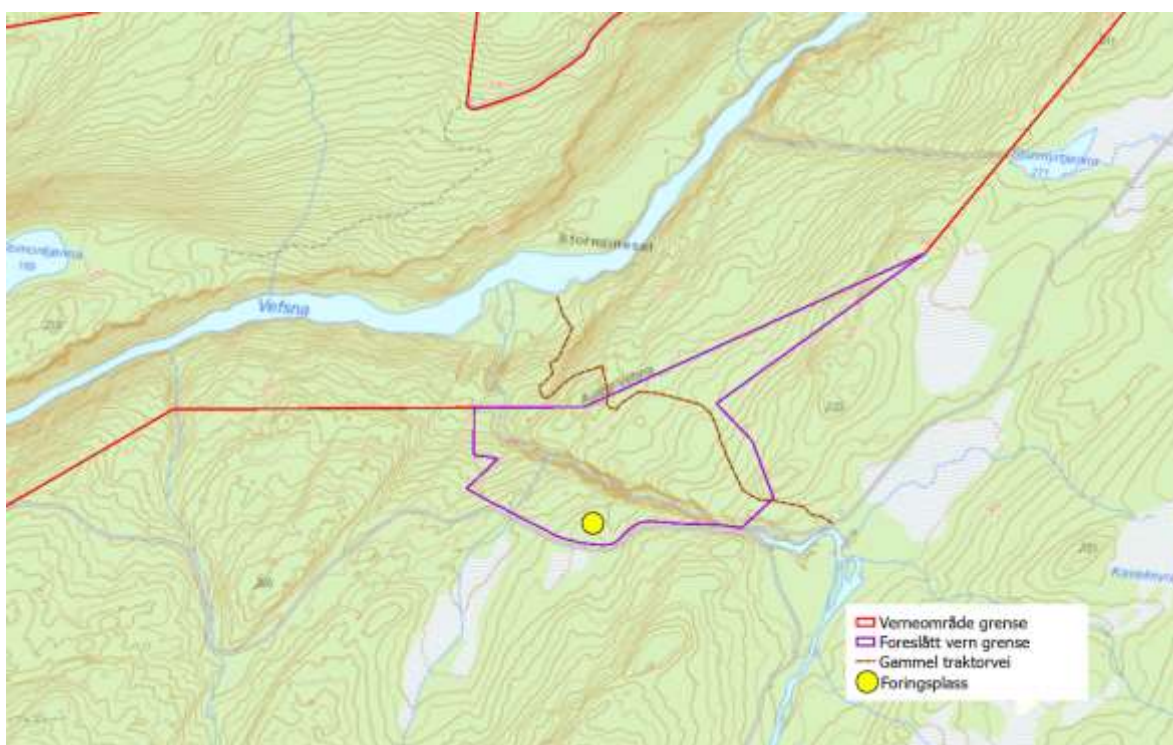

Byrkjre reinbeitedistrikt mener at stien som går gjennom det foreslåtte verneområdet (Nordlandsruta) kan by på problemer for driften dersom den blir mer brukt enn i dag. Ved tilrettelegging for friluftsliv i verneområdene må det også tas hensyn til reindriften.

Auster-Vefsna: I den sørlige delen av den foreslåtte utvidelsen av Auster-Vefsna har reinbeitedistriktet en foringsplass som blir brukt sporadisk om vinteren. Området er delvis innenfor utvidelsen av Auster-Vefsna, og er markert med en gul sirkel på kartet på neste side. Det settes frem forkrybber for omtrent 150 rein av gangen. Statsforvalteren setter følgende formulering inn i verneforskriften: «Vernebestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for utsetting av krybber til vinterforing av rein».

I den foreslåtte utvidelsen finnes det en gammel trasè ned til elva som opprinnelig har vært brukt av skogbruket. Reinbeitedistriktet har tidligere brukt denne traseen for å drive reinen opp fra skogen. Traseen er ikke blitt brukt på 30-40 år, og er noe gjengrodd. Reinbeitedistriktet har behov for å rydde denne traseen. Statsforvalteren innarbeider følgende formulering i forskriftene: «Vernebestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for nødvendig rydding og vedlikehold av eksisterende flyttlei og kjøretrasé i reindriften».

Konklusjoner

- Reindriften har behov for sporadisk barmarkskjøring i utvidelsen av Skardmodalen naturreservat og Mikkeldjordmoen naturreservat. Det er ikke faste trasèer i de nevnte områdene, men det kan bli behov for kjøring her dersom reinen trekker ned i skogen i forbindelse med flytting. Disse opplysningene må innarbeides i distriktsplanen og danner grunnlaget for en søknad om barmarkskjøring i disse områdene. Statsforvalteren har mulighet til å gi 5-årige dispensasjoner.
- Reindriften har behov for å opprettholde vinterforingsplass i utvidelsen av Auster-Vefsna naturreservat. Statsforvalteren setter følgende formulering inn i verneforskriften: «Vernebestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for utsetting av krybber til vinterforing av rein».
- Reindriften har behov for å rydde gammel traktorvei ned til Vefsna. Statsforvalteren innarbeider følgende formulering i forskriftene: «Vernebestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for nødvendig rydding og vedlikehold av eksisterende flyttlei og kjøretrasé i reindriften».
- Reindriften har behov for å bruke helikopter i forbindelse med reindrift. Lavtflyging innenfor naturreservatene vil være tillatt, men start og landing med helikopter vil være søknadspliktig.

Protokoll – Konsultasjon mellom Statsforvalteren og Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt angående verneforslag for skog på statsgrunn - 01.06.2021

Tilstede

Jillen Njaarke reinbeitedistrikt: Torstein Appfjell, Ole Henrik Kappfjell og Per Anders Kappfjell

Statsforvalteren i Nordland: Ragnhild Mjaaseth og Ole Martin Nuven

Generelt

Jillen Njaarke reinbeitedistrikt mener generelt at det foreslåtte skogvernet vil vanskeliggjøre deres drift ettersom mye av aktiviteten til reindrifta i stor grad baseres på dispensasjon fra verneforskriften. En tredjedel av deres beiteområder er nå vernet som naturreservat eller nasjonalpark, og dette legger begrensninger på deres driftsmåte. Det er hovedsakelig forbudet mot motorisert ferdsel på barmark i verneområdene som er problemet. Det vil være problematisk for reinbeitedistriktet å skulle søke om dispensasjon fra forbudet om motorisert ferdsel, da det i den daglige driften er vanskelig å forutse nøyaktig hvor reinen vil bevege seg.

Videre understreker Jillan-Njaarke reinbeitedistrikt at motorisert ferdsel har kommet for å bli. Reindrifta endres i takt med tiden, og effektivisering av drifta har ført til at flere flyttleier ikke brukes like intensivt i dag, da motorisert ferdsel gjør det enklere å flytte reinen gjennom andre områder. I tillegg har de blitt nødt til å etablere andre flyttleier som følge av verneområder og arealendringer som ny E6, jernbane og vindmøllepark (Øyfjellet). Alle disse små reguleringene medfører en større samlet belastning som stadig gjør det vanskeligere å utøve reindrift.

Reinbeitedistriktet ønsker at hensynet til reindrifta, og deres rett til å utøve driften sin, skal komme tydeligere frem i verneforskriften enn det gjør i standard forskrifter i dag.

Uttak av ved

Reinbeitedistriktet har behov for å kunne ta ut ved av verneområdene, blant annet tørrfuru. Dette for å kunne fyre seg bål om vinteren når de er ute. Statsforvalteren innarbeider følgende formulering i forskriftene: «Vernebestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for reindriftenas nødvendige uttak av bjørk og småvirke til brensel på stedet og for vedlikehold av lovlige oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr. Tørr gran og furu skal ikke felles».

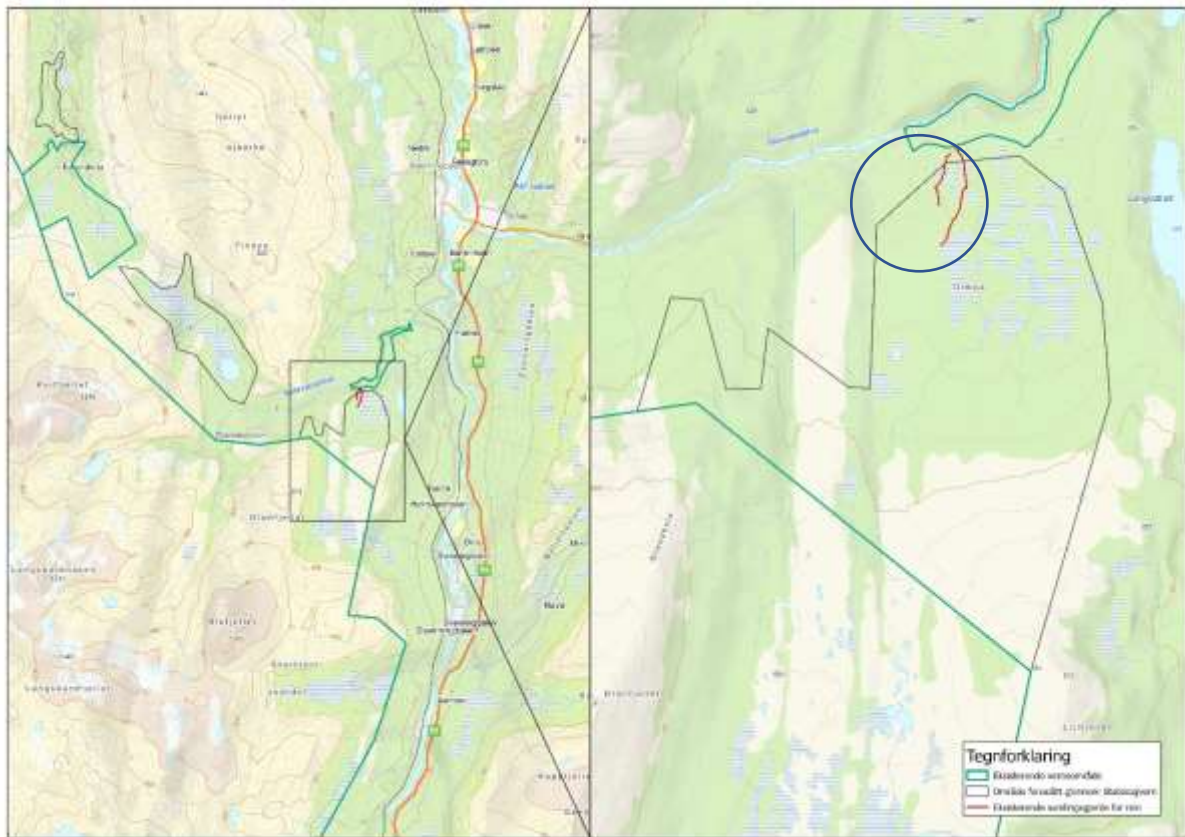
Helikopter

Reinbeitedistriktet ønsker å ha mulighet til å fly helikopter innenfor verneområdene i forbindelse med gjeting/flytting. Statsforvalteren informerte om at lavflyging innenfor naturreservatene vil være tillatt, men start og landing med helikopter vil være søknadspliktig.

Områder som ble besøkt under befaringen

Dempa/Stavassdalen:

Området Dempa er foreslått som utvidelse av Lomsdal Visten nasjonalpark. Her har reinbeitedistriktet et samlingsgjerde som brukes ofte. Gjerdet ble satt opp på 1980-tallet som et midlertidig gjerde. Det er mye myr innenfor gjerdet, og bakken er svært nedtråkket. Reinbeitedistriktet ønsker å flytte gjerdet noe lenger vest, mot yttergrensen av den foreslåtte utvidelsen av Lomsdal-Visten nasjonalpark. Her er det en rygg som reinen gjerne vil trekke langs naturlig, og det vil dermed bli lettere å få reinen inn i gjerdet. Dette området er heller ikke så vått når det er masse nedbør. Et problem med det gamle gjerdet er at reinen er for skitten til å slaktes på grunn av at det er så vått og opptråkket innenfor gjerdet.

Statsforvalteren vurderer det som en løsning å grense området med nytt og gammelt beitegjerde ut av det foreslåtte vernet. En omtrentlig avgrensning av området vi vurderer å ta ut er markert med en blå sirkel i kartet over. Grensa kan eventuelt gå langs bekken Dimpa og sørover til enden av ledegjerdet, og rett vestover til eksisterende grense. Men i og med at vi allerede har sendt høringsgrensa til Miljødirektoratet, endrer vi ikke på den før etter høringa.

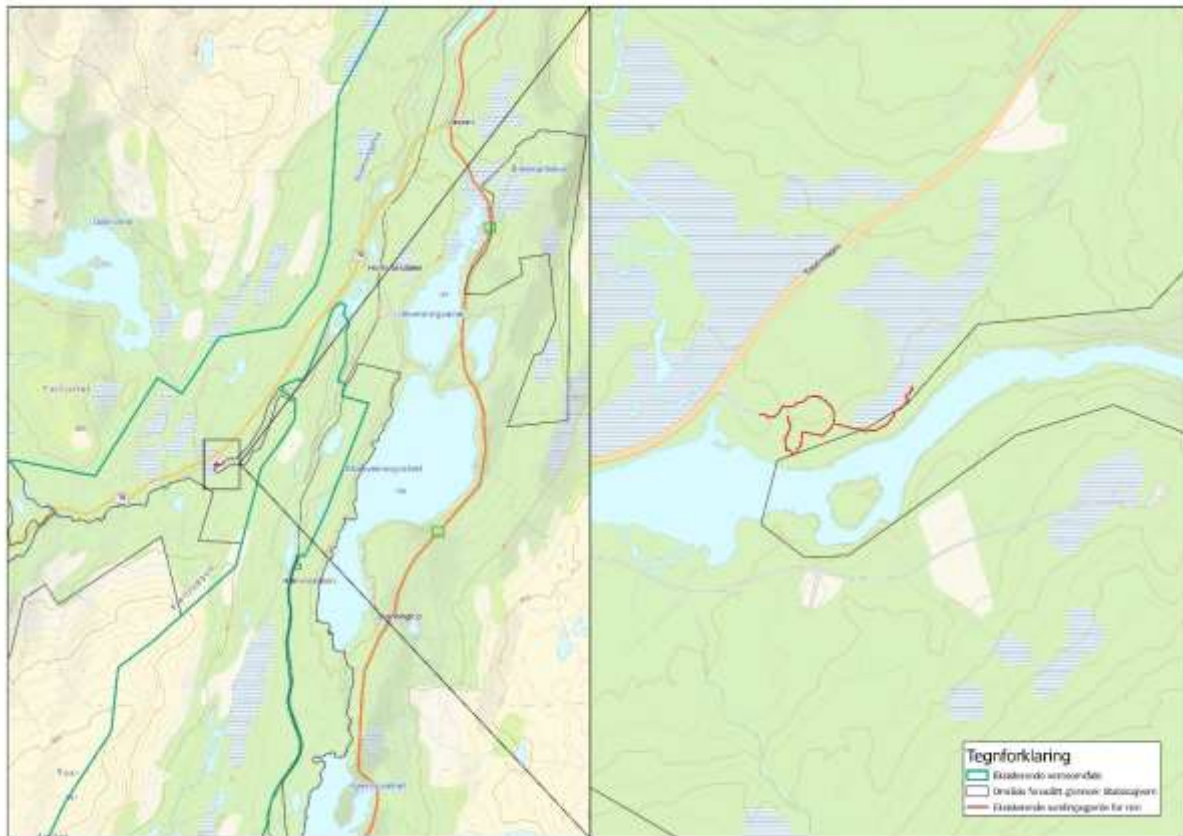
Dempa vil bli en del av Lomsdal-Visten nasjonalpark. I Lomsdal Visten har reinbeitedistriktet fått en femårig dispensasjon for å benytte seg av motorisert ferdsel på barmark. I dette området har de også en fast kjøretrasè som benyttes til og fra Svenningsskardet, gjennom det foreslåtte verneområdet. Denne trasèen skal være

tegnet inn på kartet i distriktsplanen, og vil være tillatt å bruke etter flerårig dispensasjon for barmarkskjøring i nasjonalparken.

Stavassdalen vil ikke bli en del av Lomsdal-Visten nasjonalpark, men vil vernes som et naturreservat. Reinbeitedistriktet har her en fast kjøretrasè som går på nordsiden av Stavvatnet over myrene og opp i fjellsidene mot fjellet Njaarke. Distriktet har behov for å bruke ATV/motorsykkel på barmark ved behov. Reinbeitedistriktet understreker at kjøresporene er mest merkbare i hovedtraseene. Der hvor det kun har blitt kjørt én gang, har sporene grodd igjen etter et par år.

Holmvassdalen:

I ett av de foreslåtte utvidelsesområdene til Holmvassdalen naturreservat, ved Gåsvasselva, har reinbeitedistriktet etablert et midlertidig gjerde. En liten del av gjerdet er innenfor verneforslaget. Statsforvalteren endrer grensa slik at gjerdet kommer utenfor.

Andre områder:

Områder som ikke ble besøkt var Olaåsen, Danielåsen og Grytåvatnet.

I Olaåsen har reinbeitedistriktet lite aktivitet annet enn at reinen beiter her.

I Danielåsen har reinbeitedistriktet en god del aktivitet i forbindelse med høstbeite. Her har de derfor av og til behov for motorisert ferdsel både på snø og barmark.

Ved Grytåvatnet er det et forslag å legge om en flyttlei, som et avbøtende tiltak, for å unngå vindmølleparken på Øyfjellet. Dersom flyttleia skal legges til Grytåvatnet, må det sprenges i fjellet innenfor det foreslåtte verneområdet for å gjøre det fremkommelig for reinen. Helgeland Kraft AS planer om å etablere en ny kraftledning fra eksisterende kraftledning i den sørlige delen av det foreslåtte området til Laksen kraftverk. Statsforvalteren planlegger en felles befarings med Helgeland Kraft og reinbeitedistriktet i august/september.

Konklusjon

Vi kan ikke gi direkte unntak for barmarkskjøring uten søknad i verneforskriftene, men vi kan behandle distriktsplanen som en søknad, og gi 5-årige dispensasjoner. Det vil spesielt være behov for barmarkskjøring i utvidelsen av Lomsdal-Visten, Stavassdalen og Danielåsen.

Når det gjelder uttak av ved legger Statsforvalteren inn følgende formulering i alle forskriftene: «Vernebestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for reindriftas nødvendige uttak av bjørk og småvirke til brensel på stedet. Tør gran og furu skal ikke felles»

Lavtflyging med helikopter i de foreslåtte skogvernområdene vil være tillatt. Start og landing med helikopter må søkes om.

Statsforvalteren endrer grensene i Holmvassdalen, ved Gåsvasselva, og i Dempa, for å få reindriftsgjerde utenfor et eventuelt verneområde. Dette gjøres etter høring.

Statsforvalteren planlegger en felles befarings med Helgeland Kraft og Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt i Grytåvatnet i august.

Protokoll – Konsultasjon mellom Statsforvalteren og Røssåga/Toven reinbeitedistrikt angående verneforslag for skog på statsgrunn - 31.05.2021

Tilstede

Røssåga/Toven reinbeitedistrikt: Helge Anti

Statsforvalteren i Nordland: Ragnhild Mjaaseth og Ole Martin Nuven

Generelt

Røssåga/Toven reinbeitedistrikt er i utgangspunktet ikke imot vern, men imot begrensningene som vernet medfører. Det foreslåtte skogvernet vil vanskeliggjøre deres drift ettersom mye av aktiviteten til reindriften i stor grad baseres på dispensasjon fra verneforskriften. Hovedsakelig gjelder dette begrensningene for barmarkskjøring med motorsykel og ATV innenfor verneområdene.

Områder som ble besøkt under befaringen

Bollermolia og Brentlandet: Dette er et område der reinbeitedistriktet samler lav i steinurene øverst i skogen. Laven er viktig tilleggsfôr, sammen med kraftfôr, i tider hvor det er dårlig med beite. Laven plukkes spredt, og halvparten settes igjen, slik at laven vokser raskere tilbake. Laven sankes i vedsekker som sendes nedover lia med en line av ståltråd. Lina flytter de på etter hvert som de plukker. Sekkene med lav blir hentet med ATV lenger ned i lia hvor det ikke er for bratt.

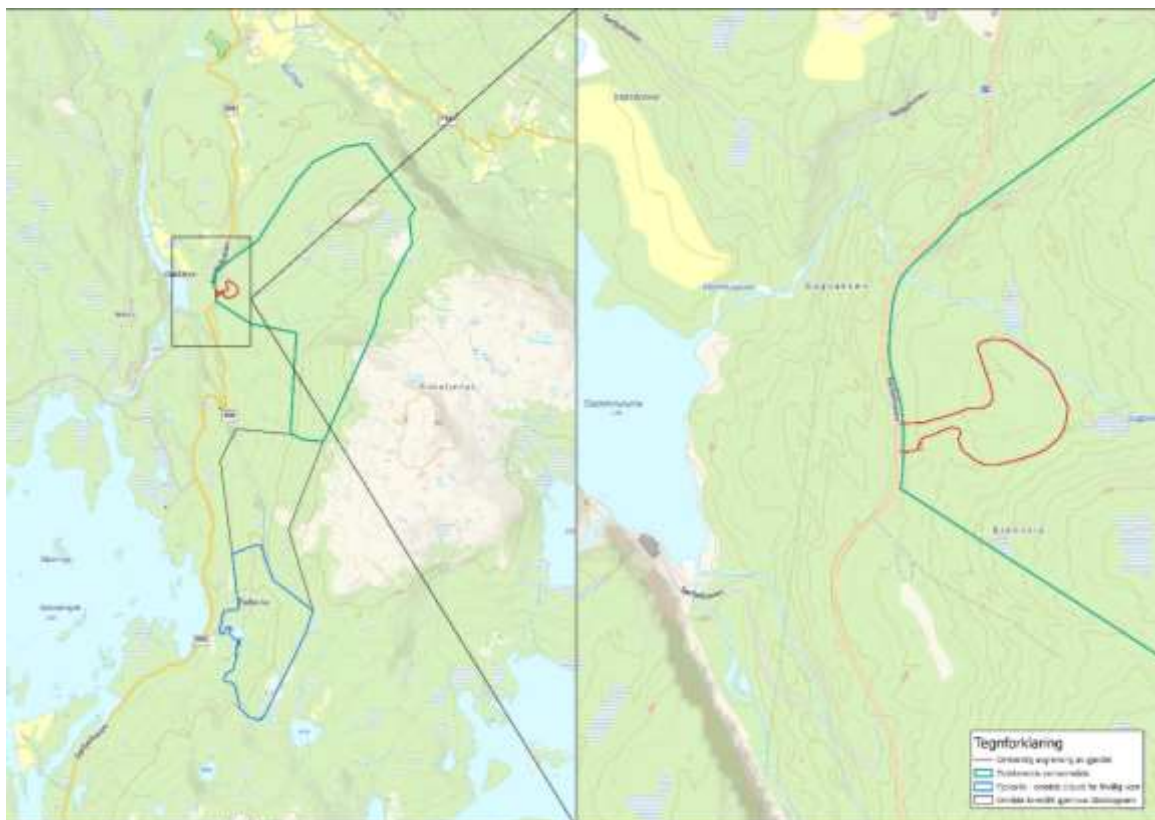

Reinbeitedistriktet har behov for å kunne fortsette med å sanke lav i området dersom Bollermolia blir vernet. Tidligere har det vært mulig å plukke lav i Follidalen, men på

grunn av skrantesyke, har mattilsynet forbudt bruk av lav sanket sør for Trøndelag som tilleggssfor. Bollermolia er derfor en svært viktig ressurs for Røssåga/Toven reinbeitedistrikt.

Statsforvalteren legger inn et direkte unntak for tradisjonell lavplukking i forskriften for Bollermolia naturreservat (Brendtlandet får samme forskrift), samt mulighet til å bruke eksisterende taubane og søke om uttransport av lavsekker med ATV etter søknad. Reinbeitedistriktet har behov for å kunne kjøre ATV uten søknad, men Statsforvalteren har ikke mulighet til å åpne for dette i forskriften. Når det gjelder bruk av eksisterende taubane vil dette også innebære at reinbeitedistriktet kan flytte den og bruke den på nye steder.

Simafjellet: I den vestlige delen av det eksisterende verneområdet i Simaklubben, har reinbeitedistriktet planer om å etablere et gjerde ved FV 806. I verneforskriften for Simaklubben har reinbeitedistriktet direkte unntak for å sette opp et midlertidig gjerde, men dette må være permanent. Gjerdet skal være ca. 1 km langt, og vil omringe hovedsakelig et åpent skogsområde. Grunnen til at de ønsker å oppføre gjerdet er at de trenger et sted for å samle simlene og kalvene før de blir sluppet ut på sommerbeite. De blir transportert adskilt, og det er viktig at kalvene finner tilbake til moren sin før de trekker opp mot fjellet. Omtrentlig plassering av gjerdet er tegnet inn på kartet under.

Statsforvalteren legger inn et direkte unntak for å sette opp gjerde ved fylkesveg 806 i forskriften for Simafjellet naturreservat. Gjerdet tegnes inn på vernekartet.

Konklusjon

Når det gjelder sankning av lav i Bollermolia/Brendtlandet, bruk av taubana og oppsetting av gjerde i Simafjellet, tilpasser vi forskriftene slik at disse tiltakene blir mulig. Barmarkskjøring uten søknad er det ikke mulig å gi direkte unntak for i verneforskriftene, men vi kan behandle distriktsplanen som en søknad, og gi 5-årige dispensasjoner. Det vil spesielt være behov for barmarkskjøring i Simafjellet naturreservat, i og med at det går en flyttlei gjennom området. I Bollermolia er det spesifikt behov for barmarkskjøring i forbindelse med sankning av lav. I Svartåga og Stortuva kan det være behov for sporadisk kjøring med barmarkskjøretøy dersom reinen drifter innom områdene. Men her er det ingen faste traseer.

Røssåga/Toven reinbeitedistrikt er imidlertid ikke enige i at det skal settes noen begrensninger i form av søknadsplikt for reindriften.

Protokoll – Konsultasjon mellom Statsforvalteren og Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt angående verneforslag for skog på statsgrunn - 04.06.2021

Tilstede

Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt: Nils Johan Kappfjell, Betty Kappfjell og Knut Kappfjell.

Statsforvalteren i Nordland: Ragnhild Mjaaseth og Ole Martin Nuven

Generelle saker

Det er hovedsakelig restriksjonene for barmarkskjøring i verneforskriftene som kommer i konflikt med reindriftas behov. Stort sett er det i forbindelse med flytting av reinen mellom sommerbeite og høstbeite (Dunfjellet og Kappfjellet) at det er størst behov for bruk av ATV og motorsykkel på barmark.

Statsforvalteren påpekte at det ikke er mulig å ta ut bestemmelsen om motorisert ferdsel på barmark i verneområder. Imidlertid kan vi få til en ordning med flerårige dispensasjoner, dersom reinbeitedistriktet kan spesifisere i sin distriktsplan omtrent hvor de pleier å kjøre, faste trasèer, samt i hvilke situasjoner de kan bli nødt til å kjøre inn i et verneområde.

Dersom dette kommer frem i distriktsplanen, vil det bidra til at forvaltningen får en bedre forståelse for reindriften og utfordringene den står ovenfor når deres daglige drift kommer i konflikt med verneforskriften. Distriktsplanen kan behandles som en søknad om flerårig dispensasjon hvis den inneholder tilstrekkelig informasjon.

Videre poengterte reinbeitedistriktet at rettighetene til ubegrenset beiting og uttak av ved til brensel er viktige momenter som må med i forskriften. Statsforvalteren påpekte at beiting er tillatt i alle verneområdene. Statsforvalteren innarbeider følgende formulering i forskriftene: «Vernebestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for reindriftenas nødvendige uttak av bjørk og småvirke til brensel på stedet og for vedlikehold av lovlige oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr. Tørr gran og furu skal ikke felles».

Spesifikt for de ulike områdene

Utvidelse av Holmvassdalen naturreservat

Hengebru ved vadet mellom Sefrivatnet og Litlmajavatn: I dette området flyttes reinen tidlig sommer og sein høst mellom Kappfjellet og Dunfjellet. Over vadet ved elva ønsker reinbeitedistriktet å etablere ei hengebru. Vadet kan være dypt, og det er fare for at de som kommer med ATV og motorsykkel velter dersom det er for mye vann. Statsforvalteren foreslår en mindre grenseendring for å ta ut et lite areal fra den foreslåtte utvidelsen der hvor brua er planlagt festet, merket med rød sirkel i kartet nedenfor.

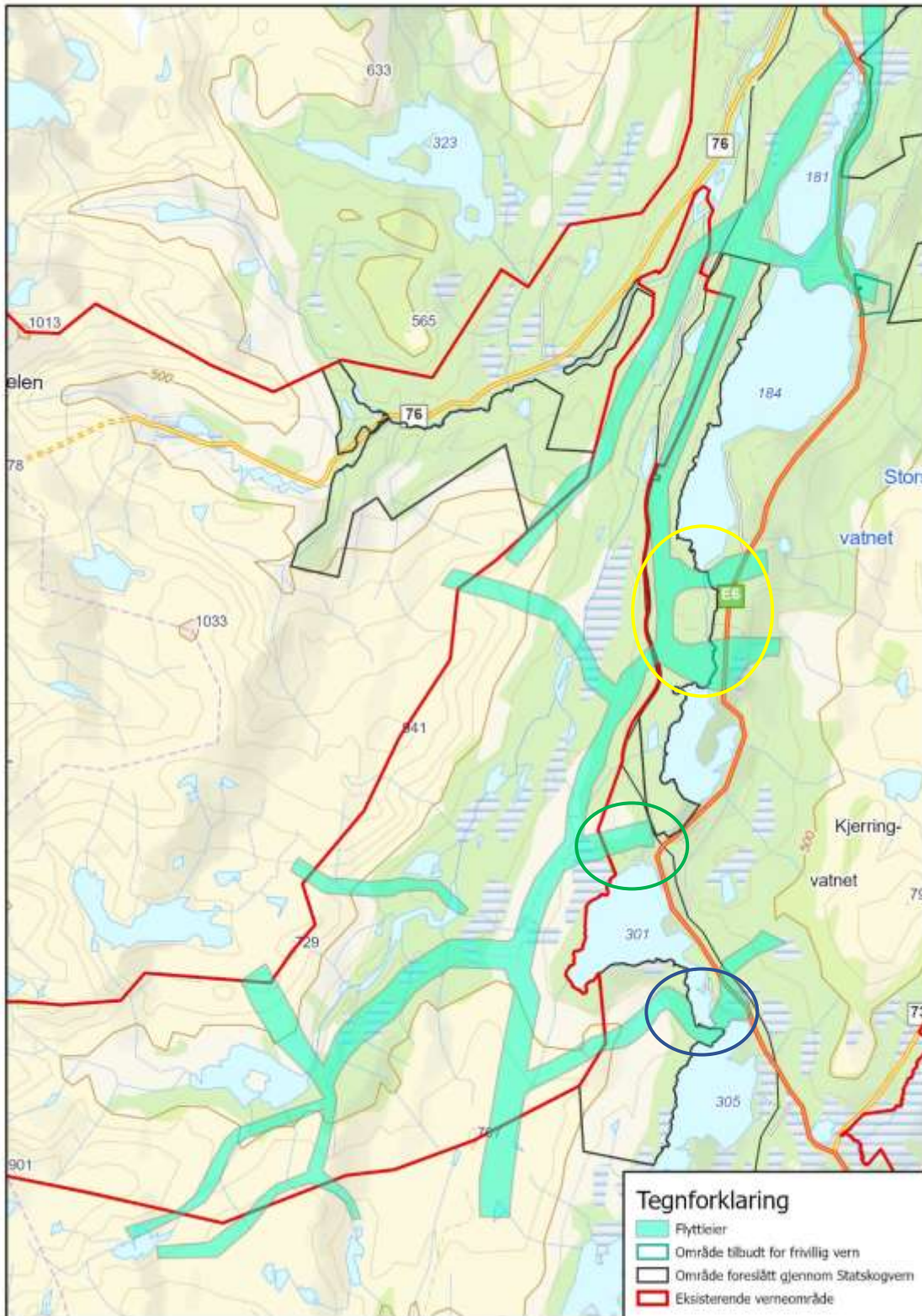

Behov for rydding av faste flyttleier i Holmvassdalen:

Generelt har reinbeitedistriktet behov for sporadisk rydding av flyttleier i Holmvassdalen. Det kan være alt fra å ta ned noe buskas for at de skal kunne komme frem med skuter eller ATV, til å rydde en åpning på 30-40 m, der vegetasjonen tynnes ut, slik at reinen kan passere. Reinen vil helst trekke mot åpne områder og kan snu dersom det blir for trangt. Statsforvalteren innarbeider følgende formulering i forskriftene: «Vernebestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for nødvendig rydding og vedlikehold av eksisterende flyttleier og kjøretrasé i reindriften».

Konkret har reinbeitedistriktet behov for å rydde følgende flyttleier:

1. Flyttleia på vestsida av Sefrivatnet fra Gråltjønnhøgda og ned mot vatnet, markert med blå runding i kartet på neste side.
2. Flyttleia mellom Kjerringvatnet og Svenningsvatnet er markert med grønn sirkel på kartet på neste side. Her har reinbeitedistriktet en flyttleier som går over elva, sør for en del av den foreslåtte utvidelsen. Også her kan det bli behov for rydding av flyttleia. Denne flyttleia er ikke brukt de siste årene på grunn av arbeid med E6, men det er planer om å benytte denne flyttleia igjen fra i år.
3. I sørenden av Svenningsvatnet er det en flyttleier som reinbeitedistriktet har brukt de siste årene, markert med gul runding i kartet på neste side. Her har de en avtale om at Statens vegvesen skal rydde en gate, som et avbøtende tiltak for den nye E6.

Behov for barmarkskjøring i de ulike områdene som er foreslått for vern:

Homvassdalen: Reinbeitedistriktet påpekte at det i tidligere år har vært enda flere flyttleier over dalen, som de kunne spre reinen mer ut på. Nå, med E6 og jernbanen, har mulighetene for flytting blitt redusert. Det har derfor blitt mer aktivitet på de få flyttleiene som er tilgjengelige, og mer kjørespør etter barmarkskjøretøy fordi

belastningen ikke kan spres utover et større område. Reinen blir ledet inn på smale overganger over jernbane og E6. Reinbeitedistriktet viste oss overgangsbrua over jernbanen lenger vest, hvor reinen blir ledet. Her blir det en del spor etter barmarkskjøring som bildet under viser.

Traseen går i vest opp gjennom det eksisterende naturreservatet Holmvassdalen, og her blir det lite kjørespor med unntak av hovedtraseen/traktorveien.

Områdene Breiskardet, Svenningsvika (frivillig vern), utvidelse av Litlfiplingdalselva og Ørnodden (frivillig vern) er gode beiteområder for reinen. Her finnes det mye sopp og lav. I disse områdene kan det bli brukt barmarkskjøretøy i forbindelse med flytting og samling av reinen for slakting. Det er mer sporadisk kjøring, og reindriften bruker gjerne ikke faste trasèer i beiteområdene for å unngå å sette varige spor i terrenget.

I området rundt Litlfjellet, mot distriktsgrensa til Østre Namdal reinbeitedistrikt, er det mye aktivitet knyttet til gjeting av reinen for å unngå at den blander seg med reinen fra nabo-distriktet. Her benytter de motorisert ferdsel når det er nødvendig, og sjansen er stor for at de må kjøre innenfor det foreslåtte verneområdet på Litlfjellet.

Kappfjellmoen er et svært bratt område. Her foregår det ikke barmarkskjøring.

Konklusjoner:

- Reindriften har behov for å kunne ta ut ved til brensel. Statsforvalteren innarbeider følgende formulering i forskriftene: «Vernebestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for reindriften sine nødvendige uttak av bjørk og småvirke til brensel på stedet og for vedlikehold av lovlige oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr. Tørr gran og furu skal ikke felles».
- Hengebru ved vadet mellom Sefrivatnet og Litlmajavatn: Statsforvalteren gjør en liten grenseendring etter høringa for å få eventuelle brufester ut av et eventuelt naturreservat.
- Reindriften har behov for å rydde flyttleier og kjøreturasèer. Statsforvalteren innarbeider følgende formulering i forskriftene: «Vernebestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for nødvendig rydding og vedlikehold av eksisterende flyttleier og kjøreturasé i reindriften».
- Reindriften har behov for barmarkskjøring i alle de foreslåtte verneområdene innenfor reinbeitedistriktet bortsett fra Kappfjellmoen. I Holmvassdalen er det spesielt stort behov, da det er mange faste flyttleier her. I Litlfjellet er det behov for sporadisk kjøring utenom faste trasèer for å gjete reinen slik at den ikke blander seg med rein fra nabo-distriktet. Områdene Breiskardet, Svenningsvika (frivillig vern), utvidelse av Litlfiplingdalselva og Ørnodden (frivillig vern) er gode beiteområder for reinen. Her er det behov for sporadisk barmarkskjøring, men ikke på faste trasèer. Disse opplysningene tas med i distriktplanen for reinbeitedistriktet og behandles som en søknad om dispensasjon for barmarkskjøring i disse områdene.